

Suunised

Suunised 05/2021 isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 3 ja V peatüki rahvusvahelist edastamist käsitlevate sätete koostoime kohta

Versioon 2.0

Vastu võetud 14. veebruaril 2023

Versioonid

Versioon 2.0	14.2.2023	Suuniste vastuvõtmine pärast avalikku konsultatsiooni
Versioon 1.0	18.11.2021	Suuniste vastuvõtmine avalikuks konsultatsiooniks

KOKKUVÕTE

Isikuandmete kaitse üldmääruses ei ole mõiste „isikuandmete edastamine kolmandale riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile“ õiguslikku määratlust sätestatud. Seetõttu esitab Euroopa Andmekaitseinspektsiooni käesolevad suunised, et selgitada stsenaariume, mille puhul ta leiab, et tuleks kohaldada V peatüki nõudeid, ja selleks on ta määranud kolm kumulatiivset kriteeriumi, mille alusel liigitatakse töötlemistoiming edastamiseks:

- 1) isikuandmete vastutava töötleja või volitatud töötleja („andmeeksportija“) suhtes kohaldatakse töötlemise puhul isikuandmete kaitse üldmäärust;
- 2) andmeeksportija avalikustab töödeldavad isikuandmed teisele vastutavale töötlejale, kaasvastutavale töötlejale või volitatud töötlejale („andmeimportija“) edastamise teel või teeb need talle muul viisil kättesaadavaks;
- 3) andmeimportija asub kolmandas riigis, olenemata sellest, kas selle importija suhtes kohaldatakse artikli 3 kohase töötlemise puhul isikuandmete kaitse üldmäärust või mitte, või on rahvusvaheline organisatsioon.

Kui need kolm Euroopa Andmekaitseinspektsiooni määratletud kriteeriumi on täidetud, on tegemist edastamisega ja kohaldatakse isikuandmete kaitse üldmääruse V peatükki. See tähendab, et edastamine võib toimuda ainult teatavatel tingimustel, näiteks Euroopa Komisjoni kaitse piisavuse otsuse kontekstis (artikkel 45) või kui tagatud on asjakohased kaitsemeetmed (artikkel 46). V peatüki sätete eesmärk on tagada isikuandmete jätkuv kaitse pärast nende edastamist kolmandale riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile.

Seevastu juhul, kui need kolm kriteeriumi ei ole täidetud, ei ole tegemist edastamisega ja isikuandmete kaitse üldmääruse V peatükki ei kohaldata. Sellega seoses on siiski oluline meelde tuletada, et vastutav töötleja peab sellegipoolest järgima isikuandmete kaitse üldmääruse teisi sätteid ja ta jääb oma töötlemistoimingute eest täielikult vastutavaks, olenemata nende toimumise kohast. Kuigi teatavat andmeedastust ei pruugi V peatüki kohase edastamisena käsitada, võib selline töötlemine siiski olla seotud suuremate riskidega, sest see toimub väljaspool ELi, näiteks vastuoluliste siseriiklike õigusaktide või kolmanda riigi valitsuse ebaproportsionaalse juurdepääsu tõttu. Et selline töötlemistoiming oleks isikuandmete kaitse üldmääruse kohaselt seaduslik, tuleb muu hulgas artikli 5 („Isikuandmete töötlemise põhimõtted“), artikli 24 („Vastutava töötleja vastutus“) ja artikli 32 („Töötlemise turvalisus“) alusel meetmeid võttes nende riskidega arvestada.

Käesolevad suunised sisaldavad mitmesuguseid näiteid kolmandatesse riikidesse suunduvate andmevoogude kohta, mida on näidetega selgitatud ka lisa, et anda täiendavaid praktilisi juhiseid.

Sisukord

Kokkuvõte.....	3
1 Sissejuhatus	5
2 Kriteeriumid, mille alusel liigitada töötlemistoiming isikuandmete edastamiseks kolmandale riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile	7
2.1 Isikuandmete vastutava töötleja või volitatud töötleja („andmeeksportija“) suhtes kohaldatakse töötlemise puhul isikuandmete kaitse üldmäärust	8
2.2 Andmeeksportija avalikustab töödeldavad isikuandmed teisele vastutavale töötlejale, kaasvastutavale töötlejale või volitatud töötlejale („andmeimportija“) edastamise teel või teeb need talle muul viisil kättesaadavaks.....	8
2.3 Andmeimportija asub kolmandas riigis, olenemata sellest, kas selle importija suhtes kohaldatakse artikli 3 kohase töötlemise puhul isikuandmete kaitse üldmäärust või mitte, või on rahvusvaheline organisatsioon	12
3 Tagajärjed isikuandmete edastamise korral	14
4 Kaitsemeetmed, mis peavad olema tagatud, kui isikuandmeid töödeldakse väljaspool EMPd, kuid tegemist ei ole edastamisega.....	16
Lisa. Näidete 1–12 illustratsioonid	18

Euroopa Andmekaitsekohtu,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määruse (EL) 2016/679 (füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta) (edaspidi „isikuandmete kaitse üldmäärus“ või „määrus“) artikli 70 lõike 1 punkti e,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) lepingut, eriti selle XI lisa ja protokolli nr 37, mida on muudetud EMP ühiskomitee 6. juuli 2018. aasta otsusega nr 154/2018¹,

võttes arvesse oma kodukorra artiklit 12 ja artiklit 22,

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISED SUUNISED:

1 SISSEJUHATUS

1. Isikuandmete kaitse üldmääruse² artikli 44 kohaselt kohaldatakse V peatükis sätestatud tingimusi „[t]öödeldavate või pärast kolmandale riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile edastamist töötlemiseks ette nähtud isikuandmete [edastamise]“ suhtes³. V peatüki üldine eesmärk on tagada, et isikuandmete edastamisel „kolmandatele riikidele või rahvusvahelistele organisatsioonidele“ ei kahjustata isikuandmete kaitse üldmäärusega tagatud kaitsetaset⁴.
2. Seega on V peatüki sätete eesmärk tagada isikuandmete jätkuv kaitse pärast nende edastamist kolmandale riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile. Kui isikuandmeid töödeldakse ELis, ei kaitse neid mitte ainult isikuandmete kaitse üldmääruse normid, vaid ka muud nii ELi kui ka liikmesriikide tasandi normid, mis peavad olema kooskõlas isikuandmete kaitse üldmäärusega (sh seal sätestatud võimalikud erandid) ning Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga. Kui isikuandmeid edastatakse või need tehakse kättesaadavaks väljaspool ELi territooriumi asuvatele üksustele või rahvusvahelistele organisatsioonidele, ei ole üksikisikute õiguste ja vabaduste kaitse tase tõenäoliselt sisuliselt samaväärne sellega, mida pakub liidus ettenähtud üldine õigusraamistik.
3. Kaitse järjepidevust saab tagada eri viisidel, näiteks kolmanda riigi või rahvusvahelise organisatsiooni õigusraamistikuga, mille suhtes Euroopa Komisjon on teinud kaitse piisavuse otsuse (artikkel 45), või andmeeksportija ja -importija vahelise dokumendiga, milles on sätestatud asjakohased

---

¹ Käesoleva dokumendi viiteid ELile ja liikmesriikidele tuleks käsitada vastavalt viidetena EMP-le ja EMP liikmesriikidele.

² „Töödeldavate või pärast kolmandale riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile edastamist töötlemiseks ette nähtud isikuandmete edastamine toimub ainult juhul, kui vastutav töötleja ja volitatud töötleja on täitnud kooskõlas käesoleva määruse teiste sätetega käesolevas peatükis sätestatud tingimused, sealhulgas juhul, kui kolmas riik või rahvusvaheline organisatsioon saab isikuandmed edasi muule kolmandale riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile“.

³ „rahvusvaheline organisatsioon“ – organisatsioon ja sellele alluvad asutused, mida reguleerib rahvusvaheline avalik õigus, või muu asutus, mis on loodud kahe või enama riigi vahelise lepinguga või selle alusel.

⁴ Lisaks põhjendusele 101 rõhutab seda eriti artikli 44 teine lause, mis kõlab järgmiselt: „Kõiki käesoleva peatüki sätteid kohaldatakse selleks, et tagada, et käesoleva määrusega tagatud füüsiliste isikute kaitse taset ei kahjustata“.

kaitsemeetmed (artikkel 46)⁵. Kui tuginetakse mõnele isikuandmete kaitse üldmääruse artiklis 46 loetletud edastusvahendile, tuleb hinnata, kas need tagavad edastatavate andmete kaitse taseme, mis on sisuliselt samaväärne ELis tagatuga, või on vaja võtta lisameetmeid⁶.

4. Kui vastutav töötleja või volitatud töötleja edastab andmeid kolmandas riigis asuvalle andmeimportijale, kelle töötlemistoimingud kuuluvad isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 3 lõike 2 kohaldamisalasse, võib isikuandmete kaitse üldmäärusega antud kaitset samamoodi kahjustada ka importija suhtes kohaldatav õigusraamistik. See võib juhtuda näiteks siis, kui kolmandas riigis kehtivad isikuandmetele juurdepääsu kohta, mida võimaldatakse valitsusele, normid, mis lähevad kaugemale, kui on demokraatlikus ühiskonnas vajalik ja proportsionaalne (et kaitsta üht olulistest eesmärkidest, mida on tunnustatud ka liidu või liikmesriikide õiguses, näiteks isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 23 lõikes 1 nimetatud eesmärgid). V peatüki sätted on mõeldud selle riski kompenseerimiseks ja isikuandmete kaitse üldmääruse artiklis 3 määratletud territoriaalse kohaldamisala täiendamiseks.
5. Järgmiste jagude eesmärk on selgitada artikli 3 ja isikuandmete kaitse üldmääruse V peatükis sisalduvate rahvusvahelist edastamist käsitlevate sätete koostoimet. Eesmärk on aidata vastutavatel töötlejatel ja volitatud töötlejatel kindlaks teha, kas töötlemistoimingu puhul on tegemist edastamisega kolmandale riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile, ja seega, kas need peavad olema vastavuses isikuandmete kaitse üldmääruse V peatüki sätetega. See selgitus on oluline ka selleks, et järelevalveasutused tõlgendaksid ja kohaldaksid isikuandmete kaitse üldmäärust ühetaoliselt.
6. Igal juhul ja nagu 4. jaos üksikasjalikumalt selgitatakse, on oluline meeles pidada, et kuigi teatav andmevoog, mille suhtes kohaldatakse artiklit 3, ei pruugi alati kujutada endast V peatüki kohast edastamist, võib andmete töötlemine väljaspool ELi olla siiski seotud suuremate riskidega, mille vastu tuleb ette näha kaitsemeetmed. Sõltumata sellest, kas töötlemine toimub ELis või mitte, peavad vastutavad töötlejad ja volitatud töötlejad, kelle suhtes kohaldatakse töötlemise puhul isikuandmete kaitse üldmäärust, alati järgima kõiki määruse asjakohaseid sätteid, näiteks artiklis 32 sätestatud kohustust rakendada tehnilisi ja korralduslikke meetmeid, võttes muu hulgas arvesse töötlemisega seotud riske.

---

⁵ Kui kasutatava edastusvahendiga ei ole võimalik kaitse järjepidevust tagada, näiteks kui artikli 45 kohane kaitse piisavuse otsus tunnistatakse kehtetuks, artikli 46 lõike 2 punkti f kohane sertifitseerimismehhanism enam ei kehti või võetud lisameetmed ei ole (enam) tõhusad, tuleb võtta meetmeid, et hoida ära kaitsetaseme kahjustamine ja tagada, et kõnealune töötlemine on seaduslik, nt tuleb kasutusele võtta mõni muu edastusvahend ja/või tõhusaid lisameetmeid.

⁶ Vt Euroopa Andmekaitsekojaku soovitused 01/2020 edastusvahendeid täiendavate meetmete kohta, et tagada vastavus isikuandmete kaitse ELi tasemega; Euroopa Andmekaitsekojaku soovitused 02/2020 Euroopa oluliste tagatiste kohta jälgimismeetmete kontekstis ja Euroopa Liidu Kohtu 16. juuli 2020. aasta otsus kohtuasjas Data Protection Commissioner vs. Facebook Ireland Limited, Maximilian Schrems, C-311/18, EU:C:2020:559.

2 KRITEERIUMID, MILLE ALUSEL LIIGITADA TÖÖTLEMISTOIMING ISIKUANDMETE EDASTAMISEKS KOLMANDALE RIIGILE VÕI RAHVUSVAHELISELE ORGANISATSIOONILE

7. Isikuandmete kaitse üldmääruses ei ole mõiste „isikuandmete edastamine kolmandale riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile“⁷ õiguslikku määratlust sätestatud⁸ ja asjakohane kohtupraktika on piiratud. Edastamise määratluse puudumine isikuandmete kaitse üldmääruses põhjustab õiguslikku ebakindlust V peatükist tulenevate kohustuste täpse ulatuse ning artikli 3 ja V peatüki koostoime suhtes. Seetõttu on oluline seda mõistet selgitada.
8. Arvestades, et isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 70 lõike 1 punkti b kohaselt on Euroopa Andmekaitseinspektsiooni ülesanne nõustada komisjoni kõikides küsimustes, mis käsitlevad isikuandmete kaitset liidus, sealhulgas seoses määruse mis tahes kavandatavate muudatustega, mis tema arvates lähemaid selgitusi vajavad, kutsub Euroopa Andmekaitseinspektsiooni Euroopa Komisjoni üles isikuandmete kaitse üldmääruse hindamist ja läbivaatamist käsitleva artikli 97 kohase aruande raames sellele küsimusele erilist tähelepanu pöörama.
9. Arvestades, et isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 70 lõike 1 punktis e on sätestatud Euroopa Andmekaitseinspektsiooni ülesanne anda määruse järjepideva kohaldamise ergutamiseks välja suuniseid, soovitusi ja parimaid tavasid, annab Euroopa Andmekaitseinspektsiooni välja käesolevad suunised, et selgitada stsenaariume, mille suhtes tuleks tema arvates kohaldada V peatüki nõudeid. Selleks on ta kindlaks määranud järgmised kolm kumulatiivset kriteeriumi, mille alusel liigitatakse töötlemistoiming edastamiseks:
  - 1) isikuandmete vastutava töötleja või volitatud töötleja („andmeeksportija“) suhtes kohaldatakse töötlemise puhul isikuandmete kaitse üldmäärust;
  - 2) andmeeksportija avalikustab töödeldavad isikuandmed teisele vastutavale töötlejale, kaasvastutavale töötlejale või volitatud töötlejale („andmeimportija“) edastamise teel või teeb need talle muul viisil kättesaadavaks;
  - 3) andmeimportija asub kolmandas riigis, olenemata sellest, kas selle importija suhtes kohaldatakse artikli 3 kohase töötlemise puhul isikuandmete kaitse üldmäärust või mitte, või on rahvusvaheline organisatsioon.
10. Sellega seoses on oluline meelde tuletada, et artikli 3 kohaselt tuleb isikuandmete kaitse üldmääruse kohaldatavust alati hinnata pigem teatava töötlemistoimingu kui konkreetse üksuse (nt ettevõtja) suhtes⁹.
11. Ühtlasi tuleb Euroopa Andmekaitseinspektsiooni meelde, et isikuandmete kaitse üldmääruse kohaldamine ei piira nende rahvusvahelise õiguse sätete kohaldamist, mis reguleerivad ELi-väliste

---

⁷ Artikli 44 esimene lause.

⁸ Näiteks Euroopa Kohtu 6. novembri 2003. aasta otsus kohtuasjas Bodil Lindqvist, C-101/01, EU:C:2003:596, mille kohaselt on edastamine töötlemistoiming ja kui andmed avaldatakse veebisaidil, mida haldab ELis asutatud veebi majutusteenuse pakkuja, ei ole tegemist endise direktiivi 95/46/EÜ kohase edastamisega kolmandasse riiki.

⁹ Vt suunised 3/2018 isikuandmete kaitse üldmääruse territoriaalse kohaldamisala kohta (artikkel 3), lk 5 ja 1.–3. jagu.

diplomaatiliste ja konsulaaresinduste, aga ka rahvusvaheliste organisatsioonide privileege ja immunitete (olenemata nende esinduste asukohast)¹⁰.

2.1 Isikuandmete vastutava töötleja või volitatud töötleja („andmeeksportija“) suhtes kohaldatakse töötlemise puhul isikuandmete kaitse üldmäärust

12. Esimene kriteerium nõuab, et kõnealune töötlemine vastaks isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 3 nõuetele, st et selle puhul kohaldatakse vastutava töötleja või volitatud töötleja suhtes isikuandmete kaitse üldmäärust. Täpsemalt on seda käsitletud suunistes 3/2018 isikuandmete kaitse üldmääruse territoriaalse kohaldamisala kohta (artikkel 3).
13. Tasub rõhutada, et artikli 3 lõike 2 kohaselt võidakse vastutavate töötlejate ja volitatud töötlejate suhtes, kes ei ole asutatud ELis, teatava töötlemise korral kohaldada isikuandmete kaitse üldmäärust, ja seega peavad nad juhul, kui nad edastavad isikuandmeid samas või teises kolmandas riigis asuvale vastutavale töötlejale või volitatud töötlejale või rahvusvahelisele organisatsioonile, täitma V peatüki nõudeid, võttes arvesse, et isikuandmete kaitse üldmäärusest tulenevad kohustused on ühesugused nii ELis asutatud vastutavate töötlejate / volitatud töötlejate kui ka väljaspool ELi asuvate vastutavate töötlejate / volitatud töötlejate puhul, kelle töötlemistoimingud kuuluvad artikli 3 lõike 2 kohaldamisalasse.
14. Samuti võib märkida, et isikuandmete kaitse üldmäärust, sealhulgas V peatükki, kohaldatakse isikuandmete töötlemise toimingute suhtes, mida teevad väljaspool ELi asuvad ELi liikmesriikide saatkonnad ja konsulaadid, sest selline töötlemine kuulub artikli 3 lõike 3 kohaselt isikuandmete kaitse üldmääruse kohaldamisalasse¹¹.

2.2 Andmeeksportija avalikustab töödeldavad isikuandmed teisele vastutavale töötlejale, kaasvastutavale töötlejale või volitatud töötlejale („andmeimportija“) edastamise teel või teeb need talle muul viisil kättesaadavaks

15. Teine kriteerium nõuab, et andmeeksportija avalikustaks andmed teisele vastutavale töötlejale või volitatud töötlejale edastamise teel või teeks need talle muul viisil kättesaadavaks. Vastutava töötleja ja volitatud töötleja mõistet on täiendavalt selgitatud Euroopa Andmekaitsekoostöökoostöö suunistes 07/2020. Tuleb meele pidada, et vastutav töötleja, kaasvastutav töötleja ja volitatud töötleja on *funktsionaalsed* mõisted, sest nende eesmärk on jaotada vastutus poolte tegelike rollide järgi, ja need on *autonoomsed* mõisted selles mõttes, et neid tuleks tõlgendada peamiselt ELi andmekaitseõiguse alusel. Kõnealust töötlemist ja asjaosaliste rolle tuleb analüüsida iga üksikjuhul eraldi¹².
16. Mõned näited selle kohta, kuidas isikuandmeid saab „kättesaadavaks teha“, on konto loomine, olemasolevale kontole juurdepääsu õiguste andmine, kaugjuurdepääsu taotluse heakskiitmine, kõvaketta integreerimine või salasõna sisestamine faili. Tuleb meele pidada, et kaugjuurdepääs kolmandast riigist (isegi kui see toimub ainult isikuandmete ekraanil kuvamise teel, näiteks tugiteenuste eesmärgil, tõrkeotsingul või halduseesmärkidel) ja/või salvestamine väljaspool EMPd

---

¹⁰ *Idem*, vt lk 23.

¹¹ *Idem*, vt lk 22.

¹² Vt Euroopa Andmekaitsekoostöökoostöö suunistes 07/2020 vastutava töötleja ja volitatud töötleja mõistete kohta isikuandmete kaitse üldmääruses, lk 9.

asuv pilves, mida pakub teenuseosutaja, loetakse samuti edastamiseks, tingimusel et eespool punktis 9 kirjeldatud kolm kriteeriumi on täidetud¹³.

17. Seevastu ei kohaldata V peatükki „sisetöötuse“ suhtes, st kui andmeid ei avalikustata teisele vastutavale töötajale või volitatud töötajale edastamise teel ega tehta neile muul viisil kättesaadavaks, sealhulgas juhul, kui selline töötlemine toimub väljaspool ELi¹⁴. Sellisel juhul jääb vastutav töötaja või volitatud töötaja vastutavaks töötlemise eest, sealhulgas selle eest, et oleks tagatud kõigi vahetult kohaldatava isikuandmete kaitse üldmääruse asjakohaste sätete ja kaitsemeetmete järgimine (vt ka allpool 4. jagu), nt EMP järelevalveasutused saavad isikuandmete kaitse üldmääruse nende üksuste suhtes täitmisele pöörata ja andmesubjektid võivad oma õiguste rikkumise korral hüvitist saada.
18. Lisaks ei saa teist kriteeriumi lugeda täideks, kui ükski vastutav töötaja või volitatud töötaja ei saada andmeid ega tee neid kättesaadavaks teisele vastutavale töötajale või volitatud töötajale (st „andmeeksportijat“ ei ole), näiteks kui andmesubjekt¹⁵ avalikustab andmed otse vastuvõtjale.

Näide 1. Kolmandas riigis asuv vastutav töötaja kogub andmeid otse ELis asuvalt andmesubjektilt (isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 3 lõike 2 alusel)

Maria, kes elab Itaalias, sisestab rõivamüügi veebisaidil ankeeti täites oma nime, perekonnanime ja postiaadressi, et esitada tellimus ja saada internetis ostetud kleit kätte oma elukohas Roomas. Rõivamüügi veebisaiti haldab kolmanda riigi ettevõtja, kes ei ole ELis esindatud, kuid kelle tegevus on konkreetselt suunatud ELi turule. Sellisel juhul annab andmesubjekt (Maria) oma isikuandmed edasi kolmanda riigi ettevõtjale. See ei ole isikuandmete edastamine, sest andmeid ei edasta andmeeksportija (vastutav töötaja või volitatud töötaja), vaid vastutav töötaja kogub neid isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 3 lõike 2 alusel otse andmesubjektilt. Seega selle juhtumi suhtes V peatükki ei kohaldata. Sellegipoolest peab kolmanda riigi ettevõtja kohaldama isikuandmete kaitse üldmäärust, sest tema töötlemistoimingute suhtes kohaldatakse artikli 3 lõiget 2¹⁶.

Näide 2. Kolmandas riigis asuv vastutav töötaja kogub andmeid otse ELis asuvalt andmesubjektilt (isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 3 lõike 2 alusel) ja kasutab mõnede töötlemistoimingute jaoks ELi-välist volitatud töötajat

¹³ Vt Euroopa Andmekaitsekojukoogu soovitus 01/2020 edastusvahendeid täiendavate meetmete kohta, et tagada vastavus isikuandmete kaitse ELi tasemega, lk 11, punkt 13 ja joonealune märkus 28.

¹⁴ See kajastub ka isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 46 käsitusviisis, mis viitab lepingulistele/kahepoolsetele edastusvahenditele, mis on sõlmitud erinevate vastutavate töötajate või volitatud töötajate vahel.

¹⁵ Andmesubjekti ei saa pidada vastutavaks töötajaks ega volitatud töötajaks. See tuleneb isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 4 lõikest 10, milles eristatakse vastutavat töötajat / volitatud töötajat ja andmesubjekti. Seega ei saa oma isikuandmeid avalikustavat andmesubjekti pidada „andmeeksportijaks“. See ei mõjuta asjaolu, et isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 4 lõigete 7 ja 8 kohaselt võib füüsiline isik olla vastutav töötaja / volitatud töötaja (nt füüsilisest isikust ettevõtjana). See aga ei piira kaitset, mida vastutava töötajana / volitatud töötajana tegutsevad füüsilised isikud saavad juhul, kui tegemist on nende enda isikuandmetega. Lisaks on oluline meelde tuletada, et kui isikuandmete töötlemine kujutab endast „isikuandmete [töötlemist], mida füüsiline isik teostab eranditult isiklikel või kodustel eesmärkidel“, jääb selline töötlemine artikli 2 lõike 2 punkti c kohaselt isikuandmete kaitse üldmääruse sisulisest kohaldamisalast välja. Veel tuleks märkida, et küpsiste kaudu avalikustatud isikuandmeid ei peeta otse andmesubjekti poolt avalikustatuks, vaid pigem andmesubjekti külastatava veebisaidi haldaja edastatud andmeteks.

¹⁶ Vt selle kohta põhjendus 23, mis sisaldab elemente, mida tuleb hinnata, kui kontrollitakse, kas isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 3 lõike 2 punktis a sätestatud sihtkriteerium on täidetud.

Maria, kes elab Itaalias, sisestab rõivamüügi veebisaidil ankeeti täites oma nime, perekonnanime ja postiaadressi, et esitada tellimus ja saada internetis ostetud kleit kätte oma elukohas Roomas. Rõivamüügi veebisaiti haldab kolmanda riigi ettevõtja, kes ei ole ELis esindatud, kuid kelle tegevus on konkreetselt suunatud ELi turule. Veebisaidi kaudu saadud tellimuste töötlemiseks on kolmanda riigi ettevõtja kaasanud EMP-välise volitatud töötleja. Sellisel juhul annab andmesubjekt (Maria) oma isikuandmed edasi kolmanda riigi ettevõtjale ja tegemist ei ole isikuandmete edastamisega, sest andmeid kogub vahetult vastutav töötleja isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 3 lõike 2 kohaselt. Seega peab vastutav töötleja kohaldama nende isikuandmete töötlemise suhtes isikuandmete kaitse üldmäärust. Kui vastutav töötleja on kaasanud EMP-välise volitatud töötleja, on juhul, kui selline kolmanda riigi ettevõtja avalikustab andmeid oma EMP-välisele volitatud töötlejale, tegemist edastamisega ning vastutav töötleja peab täitma artiklis 28 ja V peatükis sätestatud kohustusi, tagamaks, et kui tema nimel töötleb andmeid EMP-välise volitatud töötleja, ei kahjustata isikuandmete kaitse üldmäärusega pakutava kaitse taset¹⁷.

Näide 3. Kolmandas riigis asuv vastutav töötleja saab andmeid otse ELis asuvalt andmesubjektilt (kuid mitte isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 3 lõike 2 kohaselt) ja kasutab mõnede töötlemistoimingute jaoks ELi-välist volitatud töötlejat

Maria, kes elab Itaalias, otsustab broneerida toa New Yorgi hotellis, kasutades hotelli veebisaidil olevat vormi. Isikuandmeid kogub vahetult hotell, kelle tegevus ei ole suunatud üksikisikutele EMPs ja kes ei jälgi neid. Sellisel juhul ei ole tegemist edastamisega, sest andmesubjekt annab andmed otse edasi ja vastutav töötleja kogub neid otse. Samuti, kuna hotelli tegevus ei ole suunatud EMPs asuvatele üksikisikutele ning ta ei jälgi neid, isikuandmete kaitse üldmäärust ei kohaldata, sealhulgas töötlemistoimingute suhtes, mida teevad hotelli nimel EMP-välised volitatud töötlejad.

Näide 4. EMPs asuv platvorm kogub andmeid ja edastab need seejärel kolmandas riigis asuvale vastutavale töötlejale

Maria, kes elab Itaalias, otsustab broneerida toa New Yorgi hotellis EMPs asuva veebipõhise reisibüroo kaudu. Maria isikuandmeid, mis on vajalikud hotellitoa broneerimiseks, kogub EMPs asuv veebipõhine reisibüroo kui vastutav töötleja ja saadab andmed hotellile, kes võtab need vastu kui eraldiseisev vastutav töötleja. Kui EMPs asuv reisibüroo annab isikuandmeid edasi kolmanda riigi hotellile, on tegemist isikuandmete edastamisega ja kohaldatakse isikuandmete kaitse üldmääruse V peatükki.

Näide 5. ELis asuv vastutav töötleja saadab andmed kolmandas riigis asuvale volitatud töötlejale

Austrias asutatud ettevõtja X, kes tegutseb vastutava töötlejana, edastab oma töötajate või klientide isikuandmed kolmandas riigis asuvale ettevõtjale Z, kes töötleb neid andmeid ettevõtja X nimel volitatud töötlejana. Sellisel juhul annab vastutav töötleja, kelle suhtes kohaldatakse kõnealuse töötlemise puhul isikuandmete kaitse üldmäärust, andmed kolmandas riigis asuvale volitatud

¹⁷ Tähele tuleb panna, et kui volitatud töötleja töötlemistoimingud on seotud vastutava töötleja suunatud tegevusega, kohaldatakse volitatud töötleja suhtes ka isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 3 lõiget 2, vt Euroopa Andmekaitsekoostöögrupi suunised 3/2018 isikuandmete kaitse üldmääruse territoriaalse kohaldamisala kohta (artikkel 3), lk 20–22.

töötajale. Seega käsitletakse andmete andmist isikuandmete edastamisena kolmandasse riiki, mistõttu kohaldatakse isikuandmete kaitse üldmääruse V peatükki.

19. Oluline on märkida ka seda, et isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 44 näeb selgelt ette, et andmeid ei pruugi edastada mitte ainult vastutav töötaja, vaid seda võib teha ka volitatud töötaja. Seetõttu tekib andmete edastamise olukord ka juhul, kui volitatud töötaja (kas artikli 3 lõike 1 alusel või teatava töötlemistoimingu puhul artikli 3 lõike 2 alusel, nagu eespool selgitatud) saadab andmed teisele volitatud töötajale või isegi kolmanda riigi vastutavale töötajale oma vastutava töötaja juhiste kohaselt¹⁸. Sellistel juhtudel tegutseb volitatud töötaja kui vastutava töötaja nimel andmete eksportija ja peab kõnealuse edastamise puhul tagama, et V peatüki sätteid järgitakse vastutava töötaja juhiste alusel ja et kasutatakse asjakohast edastusvahendit. Arvestades, et andmete edastamine on vastutava töötaja nimel tehtav töötlemistoiming, on ka vastutav töötaja V peatüki kohaselt vastutav ja peab tagama, et volitatud töötaja annab artikli 28 alusel piisavad tagatised.

Näide 6. ELis asuv volitatud töötaja saadab andmed tagasi oma kolmandas riigis asuvale vastutavale töötajale

Vastutav töötaja XYZ Inc., kellel ei ole tegevuskohta ELis, saadab oma töötajate/klientide (kes kõik on väljaspool ELi asuvad andmesubjektid) isikuandmed volitatud töötajale ABC Ltd., kes töötleb neid ELis XYZ nimel. ABC saadab andmed XYZ-le tagasi. Töötlemistoimingud, mida teeb volitatud töötaja ABC, kuuluvad volitatud töötaja spetsiifiliste kohustuste osas isikuandmete kaitse üldmääruse kohaldamisalasse vastavalt selle artikli 3 lõikele 1, sest ABC on asutatud ELis. Kuna XYZ on kolmandas riigis asuv vastutav töötaja, käsitletakse andmete avalikustamist ABC poolt XYZ-le isikuandmete edastamisena ja seetõttu kohaldatakse V peatükki.

Näide 7. ELis asuv volitatud töötaja saadab andmed kolmandas riigis asuvale alamtöötajale

Saksamaal asutatud ettevõtja A, kes tegutseb vastutava töötajana, on kaasanud enda nimel andmeid töötlema Prantsusmaa ettevõtja B. B soovib osa A nimel tehtavatest töötlemistoimingutest delegeerida alamtöötajale C, kes on kolmanda riigi ettevõtja, ning seega saata selleks andmed ettevõtjale C. Töötlemistoiminguid, mida teevad nii A kui ka tema volitatud töötaja B, tehakse nende ELis asuvas tegevuskohas ja seetõttu kohaldatakse nende suhtes isikuandmete kaitse üldmäärust vastavalt selle artikli 3 lõikele 1, samas kui C teeb töötlemistoiminguid kolmandas riigis. Seega on andmete edasiandmine volitatud töötajalt B alamtöötajale C kolmandasse riiki edastamine ja kohaldatakse isikuandmete kaitse üldmääruse V peatükki.

20. Nagu on öeldud eespool punktis 17, tähendab teine kriteerium, et mõistet „isikuandmete edastamine kolmandale riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile“ kohaldatakse isikuandmete avalikustamise suhtes ainult siis, kui selles osalevad kaks erinevat (eraldiseisvat) poolt (kumbki neist on kas vastutav töötaja, kaasvastutav töötaja või volitatud töötaja). Selleks et tegemist oleks edastamisega, peab olema vastutav töötaja või volitatud töötaja, kes andmed avalikustab (andmeeksportija), ja teine vastutav töötaja või volitatud töötaja, kes andmed saab või kellele antakse neile juurdepääs (andmeimportija).

¹⁸ Isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 28 lõike 3 punktis a viidatakse vastutava töötaja dokumenteeritud juhistele, „sealhulgas seoses isikuandmete edastamisega kolmandale riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile“. Vt ka komisjoni 4. juuni 2021. aasta rakendusotsus (EL) 2021/914 kolmandatesse riikidesse isikuandmete edastamise lepingu tüüpitingimuste kohta vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2016/679, lisa kolmanda mooduli punkt 8.1.

Näide 8. ELis asuva vastutava töötaja töötaja läheb kolmandasse riiki tööreisile

Poolas asuva ettevõtte A töötaja George sõidab kolmandasse riiki kohtumisele ja võtab kaasa oma sülearvuti. Välismaal viibimise ajal lülitab George arvuti sisse ja kasutab memo lõpetamiseks kaugjuurdepääsu oma ettevõtte andmebaasides olevatele isikuandmetele. Sülearvuti kaasavõtmine ja kaugjuurdepääs isikuandmetele kolmandast riigist ei ole isikuandmete edastamine, sest George ei ole teine vastutav töötaja, vaid töötaja, ja seega vastutava töötaja A lahutamatu osa¹⁹. Seetõttu toimub edastamine sama vastutava töötaja A piires. Töötlemistoiminguid, sealhulgas kaugjuurdepääs andmetele ja töötlemistoimingud, mida George tegi pärast juurdepääsu saamist, teeb Poola ettevõtja, st liidus asutatud vastutav töötaja, isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 3 lõike 1 kohaselt. Siiski võib märkida, et juhul, kui George saadaks A töötajana andmeid teisele kolmandas riigis asuvale vastutavale töötajale või volitatud töötajale või teeks need neile kättesaadavaks, oleks kõnealune andmevoog V peatüki kohane edastamine ELis asuvalt andmeeksportijalt A kolmandas riigis asuvale andmeimportijale.

21. Samuti tuleks meeles pidada, et ka üksused, mis kuuluvad samasse kontserni, võivad olla eraldiseisvad vastutavad töötajad või volitatud töötajad. Järelikult võib andmete avalikustamine samasse kontserni kuuluvate üksuste vahel (kontsernisisene andmete avalikustamine) kujutada endast isikuandmete edastamist²⁰.

Näide 9. ELis asuv tütaretevõtja (vastutav töötaja) jagab andmeid oma kolmandas riigis asuva emaettevõtjaga (volitatud töötaja)

liri ettevõtte X, kes on emaettevõtte Y tütaretevõtte kolmandas riigis, avalikustab oma töötajate isikuandmed ettevõttele Y, et säilitada neid emaettevõtte keskses personaliandmebaasis kolmandas riigis. Sellisel juhul töötleb (ja avalikustab) andmeid liri ettevõtte X tööandjana ja seega vastutava töötajana, ja emaettevõtte on volitatud töötaja. Ettevõtte X suhtes kohaldatakse sellise töötlemise korral isikuandmete kaitse üldmäärust vastavalt selle artikli 3 lõikele 1 ja ettevõtte Y asub kolmandas riigis. Avalikustamine on seega andmete edastamine kolmandasse riiki isikuandmete kaitse üldmääruse V peatüki tähenduses.

2.3 Andmeimportija asub kolmandas riigis, olenemata sellest, kas selle importija suhtes kohaldatakse artikli 3 kohase töötlemise puhul isikuandmete kaitse üldmäärust või mitte, või on rahvusvaheline organisatsioon

22. Kolmas kriteerium nõuab, et andmeimportija geograafiline asukoht oleks kolmandas riigis, olenemata sellest, kas kõnealune töötlemine kuulub isikuandmete kaitse üldmääruse kohaldamisalasse, või et see oleks rahvusvaheline organisatsioon.
23. Euroopa Andmekaitsekoostöö rühmab, et selle kriteeriumi eesmärk on tagada, et isikuandmete kaitse üldmäärusega tagatud füüsiliste isikute kaitse taset ei kahjustata, kui isikuandmeid ei töödelda enam EMP õigusraamistikus (vt selle kohta isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 44 viimane lause ja põhjendus 101). See võib juhtuda kas seetõttu, et isikuandmete kaitse üldmäärus ei kehti asjaomase töötlemise puhul andmeimportija suhtes, või seetõttu, et isegi kui asjaomane töötlemine kuulub

¹⁹ Vt Euroopa Andmekaitsekoostöö suunised 07/2020 vastutava töötaja ja volitatud töötaja mõistete kohta isikuandmete kaitse üldmääruses, punkt 78.

²⁰ Mis puudutab andmete töötlemist kontsernis, siis tuleb erilist tähelepanu pöörata küsimusele, kas ettevõtte võib tegutseda vastutava töötaja või volitatud töötajana, nt andmete töötlemisel emaettevõtja nimel, vt Euroopa Andmekaitsekoostöö suunised 07/2020 vastutava töötaja ja volitatud töötaja mõistete kohta isikuandmete kaitse üldmääruses, punkt 17.

isikuandmete kaitse üldmääruse kohaldamisalasse,²¹ töötleb andmeid väljaspool EMPd asuv andmeimportija, ja seetõttu võidakse nende suhtes kohaldada erinevaid (vastuolulisi) õigusraamistikke, nt mis puudutab valitsuse võimalikku ebaproportsionaalset juurdepääsu isikuandmetele. Sellega seoses on asjakohane arvesse võtta ka raskusi, mis võivad tekkida isikuandmete kaitse üldmääruse nõuete täitmise tagamisel ja väljaspool EMPd asuvatelt üksustelt kahju hüvitamise nõudmisel.

Näide 10. ELis asuv volitatud töötleja saadab andmed tagasi oma kolmandas riigis asuvale vastutavale töötlejale

Vastutav töötleja ettevõtja A, kellel puudub tegevuskoht ELis, pakub kaupu ja teenuseid ELi turule. Prantsuse ettevõtja B töötleb isikuandmeid ettevõtja A nimel. B saadab andmed tagasi ettevõtjale A. Töötlemistoiming, mida teeb volitatud töötleja B, on volitatud töötleja artikli 3 lõikest 1 tulenevate erikohustuste osas hõlmatud isikuandmete kaitse üldmäärusega, sest töötlemine toimub tema ELis asuva tegevuskoha tegevuse kontekstis. Ka A tehtud töötlemistoimingud kuuluvad isikuandmete kaitse üldmääruse kohaldamisalasse, sest A suhtes kehtib artikli 3 lõige 2. Kuna aga A asub kolmandas riigis, käsitatakse andmete avalikustamist B-lt A-le kolmandasse riiki edastamisena ja seetõttu kohaldatakse V peatükki.

Näide 11. ELi vastutavate töötlejate nimel tegutseva kolmanda riigi volitatud töötleja kaugjuurdepääs andmetele ELis

Kolmandas riigis asuv ettevõtja (ettevõtja Z), kellel ei ole ELis tegevuskohta, pakub volitatud töötlejana teenuseid EL ettevõtjatele. Ettevõtja Z, kes tegutseb volitatud töötlejana ELi vastutavate töötlejate nimel, saab nt tugiteenuste eesmärgil kaugjuurdepääsu andmetele, mida säilitatakse ELis. Kuna ettevõtja Z asub kolmandas riigis, on sellise kaugjuurdepääsu tulemus andmete V peatüki kohane edastamine ELi vastutavatelt töötlejatelt nende kolmandas riigis asuvale volitatud töötlejale (ettevõtja Z).

24. Veel tasub selles kontekstis nimetada olukorda, kus ELis asuv vastutav töötleja kasutab ELis asuvat volitatud töötlejat, kelle suhtes kehtivad kolmanda riigi õigusaktid, ja on võimalus, et volitatud töötleja saab valitsuselt juurdepääsutaotlusi, ja seega, kui volitatud töötleja tegutseb sellise taotluse alusel, on tegemist isikuandmete edastamisega. Sellises olukorras tuleb meeles pidada, et isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 28 lõike 1 ja põhjenduse 81 kohaselt võivad vastutavad töötlejad kasutada ainult selliseid volitatud töötlejaid, kes annavad piisava tagatise, et nad võtavad isikuandmete kaitse üldmääruse nõuetele vastavaid tehnilisi ja korralduslikke meetmeid. Selles kontekstis ei viita isikuandmete kaitse üldmäärus mitte ainult asjatundlikkusele ja ressursidele, vaid ka usaldusväärsusele, mille suhtes võib tekkida kahtlus, kui volitatud töötleja suhtes kehtivad kolmanda riigi õigusaktid, mis võivad takistada tal täitmast oma kohustusi volitatud töötlejana. Küsimus, kas volitatud töötleja annab piisavad tagatised, puudutab ka töötlemise seaduslikkust ning terviklikkuse ja konfidentsiaalsuse põhimõtte järgimist, mille eest vastutav töötleja vastutab isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 5 lõike 2 alusel²².

²¹ Nagu eespool öeldud, on seda, kas kõnealune töötlemine vastab isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 3 nõuetele, st et andmeimportija suhtes kohaldatakse asjaomase töötlemise puhul isikuandmete kaitse üldmäärust, üksikasjalikumalt selgitatud Euroopa Andmekaitsekoostöögrupi suunistes 3/2018 isikuandmete kaitse üldmääruse territoriaalse kohaldamisala kohta (artikkel 3).

²² Vt ka Euroopa Andmekaitsekoostöögrupi suunised 07/2020 vastutava töötleja ja volitatud töötleja mõistete kohta isikuandmete kaitse üldmääruses, punktid 119–120.

Näide 12. ELis asuv vastutav töötaja kasutab ELis asuvat volitatud töötajat, kelle suhtes kohaldatakse kolmanda riigi õigusakte

Taani ettevõtja X, kes tegutseb vastutava töötajana, kasutab oma volitatud töötajana ELis asutatud ettevõtjat Y. Ettevõtja Y on kolmanda riigi emaettevõtja Z tütareettevõtja. Ettevõtja Y töötleb ettevõtja X andmeid üksnes ELis ning väljaspool ELi ei ole kellelgi, sealhulgas emaettevõtjal Z, andmete juurdepääsu. Lisaks tuleneb ettevõtja X ja ettevõtja Y vahelisest lepingust, et ettevõtja Y töötleb isikuandmeid ainult ettevõtja X dokumenteeritud juhiste alusel, välja arvatud juhul, kui seda nõutakse liidu või liikmesriigi õigusega, mida kohaldatakse ettevõtja Y suhtes. Ettevõtja Y suhtes kehtivad siiski kolmanda riigi õigusaktid, millel on eksterritoriaalne mõju, mis kõnealusel juhul tähendab, et ettevõtja Y võib saada juurdepääsutaotlusi kolmandate riikide ametiasutustelt. Et ettevõtja Y ei asu kolmandas riigis (vaid on ELi ettevõtja, kelle suhtes kohaldatakse isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 3 lõiget 1), ei ole andmete avalikustamine vastutavalt töötajalt ehk ettevõtjalt X volitatud töötajale ehk ettevõtjale Y andmete edastamine ja isikuandmete kaitse üldmääruse V peatükki ei kohaldata. Nagu öeldud, on siiski olemas võimalus, et ettevõtja Y saab juurdepääsutaotlusi kolmandate riikide ametiasutustelt ja kui ettevõtja Y sellise taotluse täidab, peetakse sellist andmete avalikustamist V peatüki kohaseks edastamiseks. Kui ettevõtja Y täidab taotluse vastutava töötaja juhiste vastaselt ja seega rikub isikuandmete kaitse üldmääruse artiklit 28, peetakse ettevõtjat Y selle töötlemise puhul isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 28 lõike 10 kohaselt sõltumatuks vastutavaks töötlejaks. Sellises olukorras peaks vastutav töötaja ettevõtja X enne volitatud töötaja kaasamist neid asjaolusid hindama, tagamaks, et kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruse artikliga 28 kasutab ta ainult selliseid volitatud töötajaid, kes annavad piisavad tagatised, et nad rakendavad asjakohaseid tehnilisi ja korralduslikke meetmeid, nii et töötlemine toimub isikuandmete kaitse üldmääruse, sealhulgas V peatüki kohaselt, ning et volitatud töötaja tehtavaid töötlemistoiminguid reguleerib leping või õigusakt.

3 TAGAJÄRJED ISIKUANDMETE EDASTAMISE KORRAL

25. Kui kõik Euroopa Andmekaitsekoostöögrupi määratletud kriteeriumid on täidetud, toimub edastamine „kolmandale riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile“. Seega tähendab edastamine, et vastutav töötaja või volitatud töötaja (andmeeksportija), kelle suhtes kohaldatakse kõnealuse töötlemise puhul isikuandmete kaitse üldmäärust vastavalt artiklile 3, saadab või teeb isikuandmed kättesaadavaks mõnele muule kolmandas riigis asuval vastutavale töötajale või volitatud töötajale (andmeimportija), olenemata sellest, kas selle importija suhtes kohaldatakse asjaomase töötlemise puhul isikuandmete kaitse üldmäärust või mitte, või mõnele rahvusvahelisele organisatsioonile.
26. Seega peab andmeeksportija järgima V peatüki tingimusi ja korraldama edastamise, kasutades ühte vahenditest, mille eesmärk on kaitsta isikuandmeid pärast nende edastamist kolmandale riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile.
27. Need vahendid hõlmavad Euroopa Komisjoni vastu võetud otsust kaitse piisavuse kohta, millega tunnistatakse piisava kaitsetaseme olemasolu kolmandas riigis või rahvusvahelises organisatsioonis, kellele andmed edastatakse (artikkel 45). Kui selline piisav kaitsetase puudub, peab andmeeksportija (vastutav töötaja või volitatud töötaja) rakendama artiklis 46 sätestatud asjakohased kaitsemeetmed²³. Lisaks võib konkreetses olukorras ja teatavatel tingimustel edastada artikli 49

²³ Vt selle kohta ka Euroopa Andmekaitsekoostöögrupi soovitus 01/2020 edastusvahendeid täiendavate meetmete kohta, et tagada vastavus isikuandmete kaitse ELi tasemega.

kohaselt isikuandmeid kolmandale riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile ilma piisava kaitsetaseme olemasoluta või asjakohaseid kaitsemeetmeid rakendamata²⁴.

28. Artiklis 46 loetletud edastusvahendite peamised liigid on järgmised:

- lepingute tüüptingimused;
- siduvad kontsernisisised eeskirjad;
- toimimisjuhendid²⁵;
- sertifitseerimismehhanismid²⁶;
- *ad hoc* lepingutingimused;
- rahvusvahelised lepingud / halduskokkulepped²⁷.

29. Edastamisvahenditega ette nähtud kaitsemeetmete sisu tuleb olukorra järgi kohandada. Näiteks ei ole tagatiseid, mis tuleb anda juhul, kui isikuandmeid edastab volitatud töötleja, samad kui tagatiseid, mida tuleb anda, kui andmeid edastab vastutav töötleja²⁸. Samamoodi tuleb isikuandmete edastamisel kolmandas riigis asuvale vastutavale töötlejale või volitatud töötlejale, kelle suhtes teatava töötlemistoimingu puhul juba kohaldatakse isikuandmete kaitse üldmäärust, märkida, et isikuandmete kaitse üldmäärust juba kohaldatakse tervikuna. Seetõttu tuleks sellise stsenaariumi puhul artikli 46 kohaste edastamisvahendite, nimelt lepingu tüüptingimuste²⁹ või *ad hoc* lepingutingimuste³⁰ väljatöötamisel võtta arvesse artikli 3 kohast olukorda, et isikuandmete kaitse üldmääruses sätestatud kohustusi mitte dubleerida, vaid pigem käsitleda elemente, mis on konkreetselt seotud riskidega, mis

²⁴ Vt Euroopa Andmekaitse nõukogu suunised 2/2018 määruse 2016/679 artiklis 49 sätestatud erandite kohta.

²⁵ Euroopa Andmekaitse nõukogu on võtnud vastu suunised 04/2021 toimimisjuhendite kui andmeedastusvahendite kohta.

²⁶ Euroopa Andmekaitse nõukogu on võtnud vastu suunised 07/2022 sertifitseerimise kui andmeedastusvahendi kohta.

²⁷ Euroopa Andmekaitse nõukogu on võtnud vastu suunised 2/2020 määruse 2016/679 artikli 46 lõike 2 punkti a ja artikli 46 lõike 3 punkti b kohta seoses isikuandmete edastamisega EMP riikide ja EMP-väliste riikide avaliku sektori asutuste ja organite vahel.

²⁸ Vt ka komisjoni 4. juuni 2021. aasta rakendusotsuse (EL) 2021/914 (kolmandatesse riikidesse isikuandmete edastamise lepingu tüüptingimuste kohta vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2016/679) (edaspidi „rakendusotsus“) lisa esimeses ja kolmandas moodulis sätestatud eri kaitsemeetmed.

²⁹ Euroopa Komisjoni 4. juunil 2021. aastal rakendusotsuse artikli 1 kohaselt vastu võetud lepingu tüüptingimustega nähakse ette asjakohased kaitsemeetmed isikuandmete kaitse üldmäärusega hõlmatud isikuandmete edastamiseks andmeeksportijalt andmeimportijatele, kelle andmetöötlustoimingute suhtes *isikuandmete kaitse üldmäärust ei kohaldata*. Tähele tuleb panna, et see puudutab lepingu tüüptingimuste kohaldamisala ega tõlgenda isikuandmete kaitse üldmääruse V peatüki kohast edastamise mõistet.

³⁰ Tähele tuleb panna, et artikli 40 lõike 3 kohaselt võivad toimimisjuhendeid järgida ka vastutavad töötlejad või volitatud töötlejad, kelle suhtes *isikuandmete kaitse üldmäärust ei kohaldata*, et tagada artikli 46 lõike 2 punkti e kohased asjakohased kaitsemeetmed. Samamoodi võib selleks, et tõendada artikli 46 lõike 2 punkti f kohaste asjakohaste kaitsemeetmete olemasolu, mille on taganud vastutavad töötlejad või volitatud töötlejad, kelle suhtes *isikuandmete kaitse üldmäärust ei kohaldata*, kehtestada artikli 42 lõike 2 kohaseid andmekaitse sertifitseerimise mehhanisme, pitsereid ja märgiseid. Seepärast ongi Euroopa Andmekaitse nõukogu praegu määratlenud lepingu tüüptingimused ja *ad hoc* tingimused kui kättesaadavad ja kõige asjakohasemad vahendid andmevoogude edastamiseks andmeimportijatele, kelle suhtes kohaldatakse isikuandmete kaitse üldmäärust. Sellegipoolest täidavad toimimisjuhendid ja sertifitseerimine olulist rolli vahenditena, mille abil vastutavad töötlejad ja volitatud töötlejad saavad seoses artikli 3 kohaselt isikuandmete kaitse üldmääruse alla kuuluvate töötlemistoimingutega tagada, et isikuandmete kaitse üldmäärust järgitakse, ja seda tõendada. Seega, kui isikuandmeid edastatakse kolmandas riigis asuvale vastutavale töötlejale või volitatud töötlejale, kelle suhtes kohaldatakse isikuandmete kaitse üldmäärust, võidakse arvesse võtta mõlemat tüüpi vahendite järgimist.

Seevastu juhul, kui Euroopa Andmekaitsekoogu määratletud kriteeriumid ei ole täidetud, ei ole tegemist andmete edastamisega ja isikuandmete kaitse üldmääruse V peatükki ei kohaldata.

31. Arvestades eespool määratletud kriteeriume, siis kui sama vastutav töötleja või volitatud töötleja töötleb andmeid väljaspool ELi, ilma neid teisele vastutavale töötlejale või volitatud töötlejale avaldamata (nt kui ELi vastutava töötleja töötaja reisib välisriiki ja tal on kolmandas riigis viibimise ajal juurdepääs selle vastutava töötleja andmetele või kui tegemist on isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 3 lõike 2 alusel ELis asumatelt isikutelt otse andmete kogumisega), ei tohiks töötlemist käsitleda isikuandmete kaitse üldmääruse V peatüki kohase edastamisena. Sellega seoses tuleks siiski meeles pidada, et vastutav töötleja peab järgima isikuandmete kaitse üldmäärust ja ta jääb oma töötlemistoimingute eest vastutavaks, olenemata nende toimumise kohast. Ühtlasi tähendab see, et vastutav töötleja või volitatud töötleja peaks pöörama erilist tähelepanu kolmanda riigi õigusraamistikele, mis võivad mõjutada tema suutlikkust isikuandmete kaitse üldmäärust järgida. Isegi kui teatavat andmeedastust ei pruugi isikuandmete kaitse üldmääruse V peatüki, sealhulgas näites 8 kirjeldatud stsenaariumi kohaselt kolmandasse riiki edastamisena käsitada, võib selline töötlemine siiski olla seotud suuremate riskidega, sest see toimub väljaspool ELi, näiteks vastuolulise siseriikliku õiguse või kolmanda riigi valitsuse ebaseadusliku juurdepääsu tõttu. Neid riske tuleb isikuandmete kaitse üldmääruse järgimise tagamiseks vajalike, sealhulgas artikli 5 („Isikuandmete töötlemise põhimõtted“), artikli 24 („Vastutava töötleja vastutus“), artikli 32 („Töötlemise turvalisus“), artikli 33 („Järelevalveasutuse teavitamine isikuandmetega seotud rikkumisest“), artikli 35 („Andmekaitsealane mõjuhinna“), artikli 48 („Andmete edastamine või avaldamine juhtudel, kui see ei ole liidu õiguse kohaselt lubatud“) jne kohaste meetmete võtmisel arvesse võtta.

32. Tulenevalt oma kohustusest vastutada andmekaitsepõhimõtete (artikkel 5) järgimise eest ja tõendada nende järgimist ning rakendada tehnilisi ja korralduslikke meetmeid, võttes muu hulgas arvesse isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 32 kohase isikuandmete töötlemisega seotud riske, võib vastutav töötleja ka leida, et konkreetse töötlemistoimingu tegemiseks või jätkamiseks kolmandas

16

riigis on vaja ulatuslikke julgestusmeetmeid – või isegi leida, et see ei oleks seaduslik –, kuigi tegemist ei ole andmete edastamise olukorraga. Kui andmete edastamise olukorras ei ole võimalik tagada sisuliselt samaväärset kaitsetaset, nõuab Euroopa Kohus andmete edastamise peatamist või lõpetamist³². Sellega seoses keskendub Euroopa Kohus riskidele, mida konkreetne töötlemistoiming oma piiriülese mõõtmega tõttu endaga kaasa toob. Need nõuded on olulised ka selliste olukordade hindamisel, mis kätkevad endas sarnaseid riske (kuigi neid ei loeta andmete edastamiseks),³³ nt seoses valitsuse ebaproportsionaalse juurdepääsuga kolmandate riikide asutuste kaudu. Näiteks võib vastutav töötleja leida, et töötajad ei tohi oma sülearvuteid jms teatud kolmandatesse riikidesse kaasa võtta. Selles kontekstis ja nagu eespool öeldud, tuleks rõhutada, et niipea, kui andmed avalikustatakse mõnele teisele kolmandas riigis asuval vastutavale töötleajale või volitatud töötleajale (kes on ühtlasi ka ametiasutus) edastamise teel (näiteks töölähetuses oleva töötaja poolt) või tehakse neile muul viisil kättesaadavaks, oleks kõnealuse andmevoo puhul tegemist V peatüki kohase edastamisega.

33. Veelgi enam, kui vastutav töötleja kavatseb töödelda isikuandmeid väljaspool ELi (kuigi tegemist ei ole edastamisega), tuleks see teave üldjuhul anda üksikisikutele vastutava töötleja läbipaistvuskohustuse raames, nt et tagada läbipaistvuse ja õigluse põhimõtte järgimine, mille kohaselt peavad vastutavad töötlejad teavitama üksikisikuid töötlemisega seotud riskidest³⁴.
34. Kokkuvõtteks võib öelda, et vastutavad töötlejad ja volitatud töötlejad, kelle töötlemistoimingute suhtes kohaldatakse isikuandmete kaitse üldmäärust, vastutavad kõigi oma töötlemistoimingute eest, olenemata nende toimumise kohast, ning andmete töötlemisega kolmandates riikides võib kaasneda suurenenud risk, sealhulgas seoses valitsuse ebaproportsionaalse juurdepääsuga, mis tuleb kindlaks teha ja millesse on vaja tähelepanelikult suhtuda, et selline töötlemine oleks isikuandmete kaitse üldmääruse kohaselt seaduslik. Euroopa Andmekaitsekoostöökoostöö hindab vajadust anda sellega seoses välja lisasuunised kaitsemeetmete kohta.

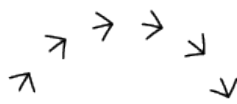
---

³² Vrd kohtuotsus, Euroopa Liidu Kohus, 16. juuli 2020, Data Protection Commissioner vs. Facebook Ireland Ltd, Maximilian Schrems, C-311/18, EU:C:2020:559, punkt 135.

³³ Võib märkida, et sellises hindamises oleks oluline ka teatava kolmanda riigi kaitse piisavuse staatus.

³⁴ Vt isikuandmete kaitse üldmääruse põhjendused 39 ja 60 ning artikli 29 tööühma suunised määruse (EL) 2016/679 kohase läbipaistvuse kohta (WP260 rev.01), punkt 10.

LISA. NÄIDETE 1–12 ILLUSTRATSIOONID

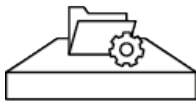
Data flow
Not considered as data transfer

Data transfer
Chapter V GDPR

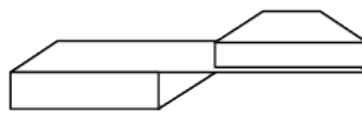
GDPR Articles and Chapters

Controller

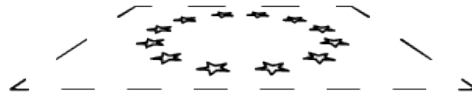
Processor

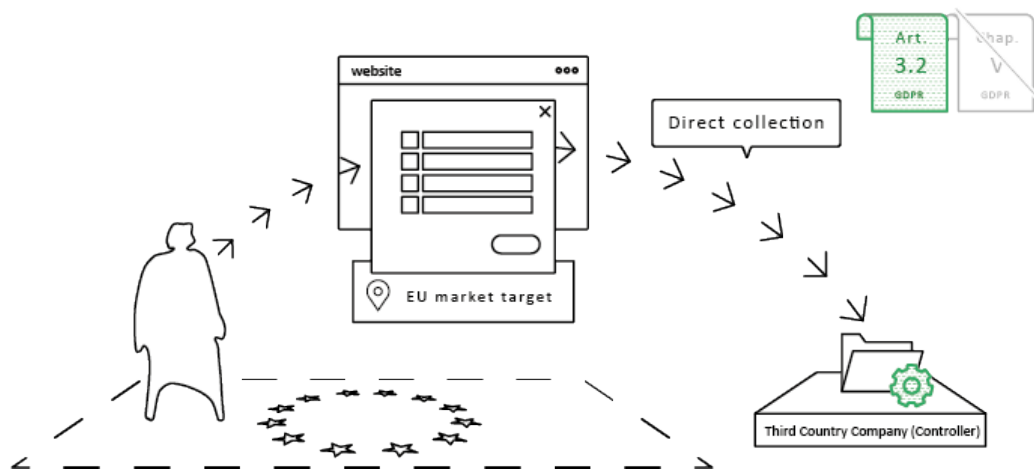
Parent company and subsidiary company

Third country authority

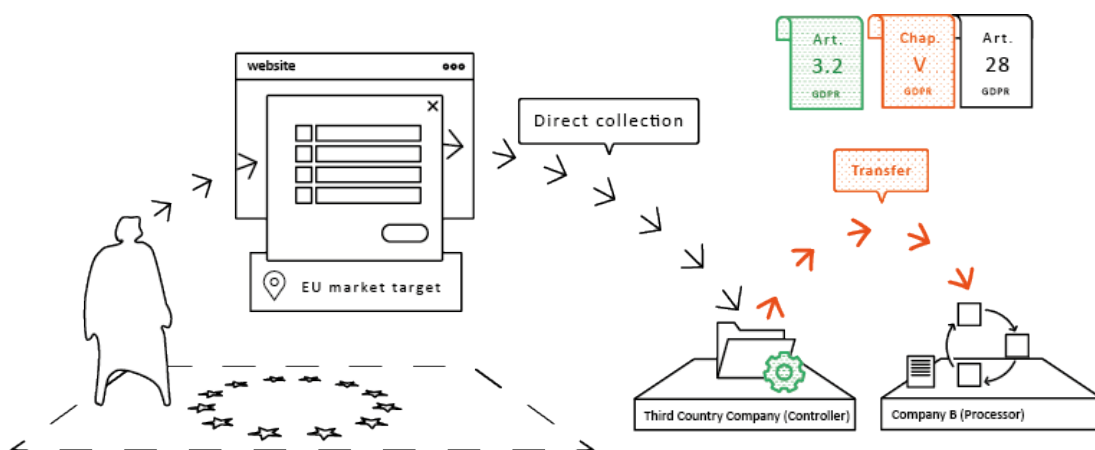

EU / EEA area and limits

Näide 1. Kolmandas riigis asuv vastutav töötleja kogub andmeid otse ELis asuvalt andmesubjektilt (isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 3 lõike 2 alusel)

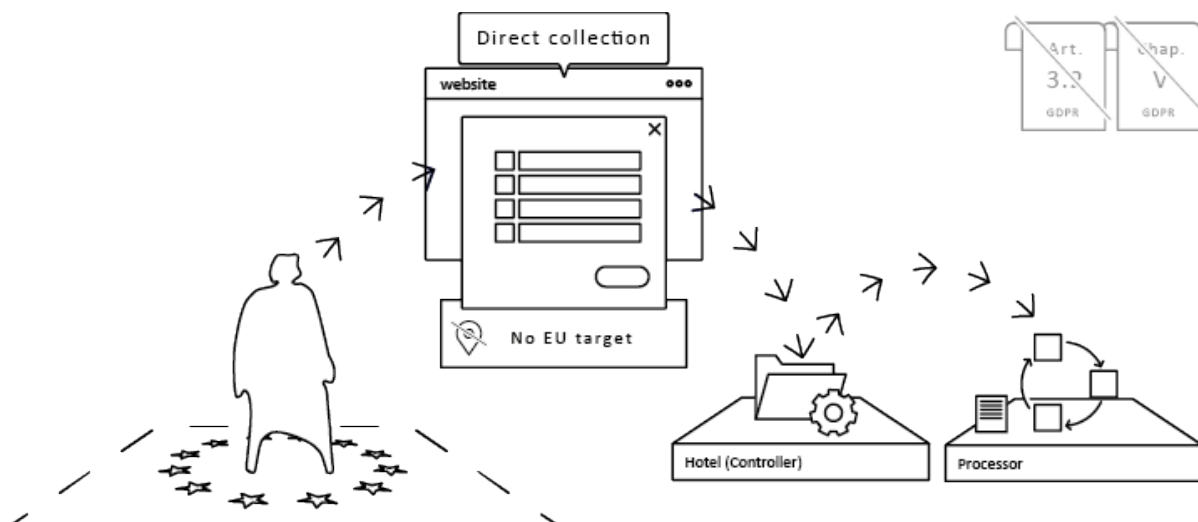
Maria, kes elab Itaalias, sisestab rõivamüügi veebisaidil ankeeti täites oma nime, perekonnanime ja postiaadressi, et esitada tellimus ja saada internetis ostetud kleit kätte oma elukohas Roomas. Rõivamüügi veebisaiti haldab kolmanda riigi ettevõtja, kes ei ole ELis esindatud, kuid kelle tegevus on konkreetselt suunatud ELi turule. Sellisel juhul annab andmesubjekt (Maria) oma isikuandmed edasi kolmanda riigi ettevõtjale. See ei ole isikuandmete edastamine, sest andmeid ei edasta andmeeksportija (vastutav töötleja või volitatud töötleja), vaid vastutav töötleja kogub neid isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 3 lõike 2 alusel otse andmesubjektilt. Seega selle juhtumi suhtes V peatükki ei kohaldata. Sellegipoolest peab kolmanda riigi ettevõtja kohaldama isikuandmete kaitse üldmäärust, sest tema töötlemistoimingute suhtes kohaldatakse artikli 3 lõiget 2.

Näide 2. Kolmandas riigis asuv vastutav töötleja kogub andmeid otse ELis asuvalt andmesubjektilt (isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 3 lõike 2 alusel) ja kasutab mõnede töötlemistoimingute jaoks ELi-välist volitatud töötlejat

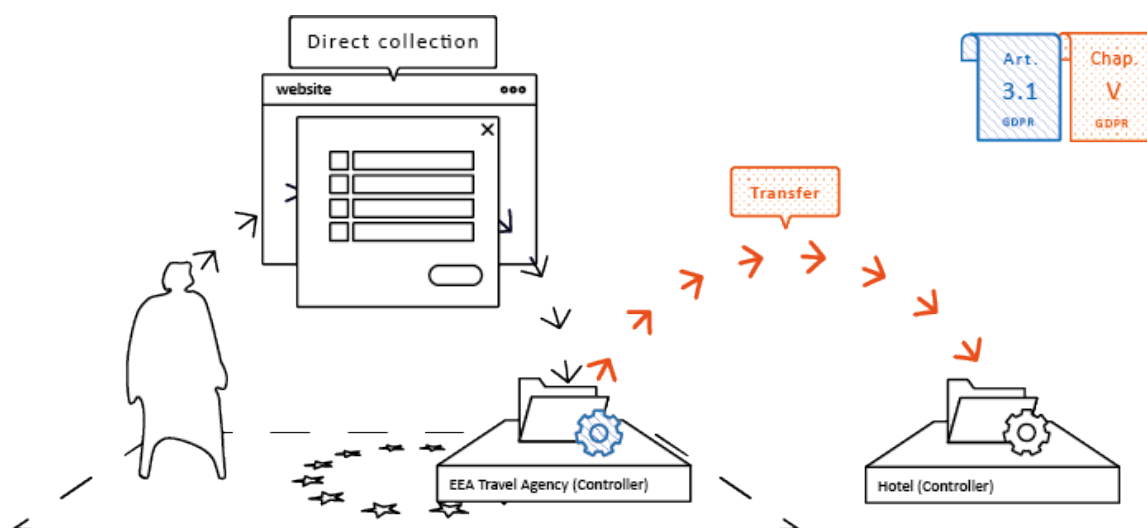
Maria, kes elab Itaalias, sisestab rõivamüügi veebisaidil ankeeti täites oma nime, perekonnanime ja postiaadressi, et esitada tellimus ja saada internetis ostetud kleit kätte oma elukohas Roomas. Rõivamüügi veebisaiti haldab kolmanda riigi ettevõtja, kes ei ole ELis esindatud, kuid kelle tegevus on konkreetselt suunatud ELi turule. Veebisaidi kaudu saadud tellimuste töötlemiseks on kolmanda riigi ettevõtja kaasanud EMP-välise volitatud töötleja. Sellisel juhul annab andmesubjekt (Maria) oma isikuandmed edasi kolmanda riigi ettevõtjale ja tegemist ei ole isikuandmete edastamisega, sest andmeid kogub vahetult vastutav töötleja isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 3 lõike 2 kohaselt. Seega peab vastutav töötleja kohaldama nende isikuandmete töötlemise suhtes isikuandmete kaitse üldmäärust. Kui vastutav töötleja on kaasanud EMP-välise volitatud töötleja, on juhul, kui selline kolmanda riigi ettevõtja avalikustab andmeid oma EMP-välisele volitatud töötlejale, tegemist edastamisega ning vastutav töötleja peab täitma artiklis 28 ja

V peatükis sätestatud kohustusi, tagamaks, et kui tema nimel töötleb andmeid EMP-väline volitatud töötleja, ei kahjustata isikuandmete kaitse üldmäärusega pakutava kaitse taset.

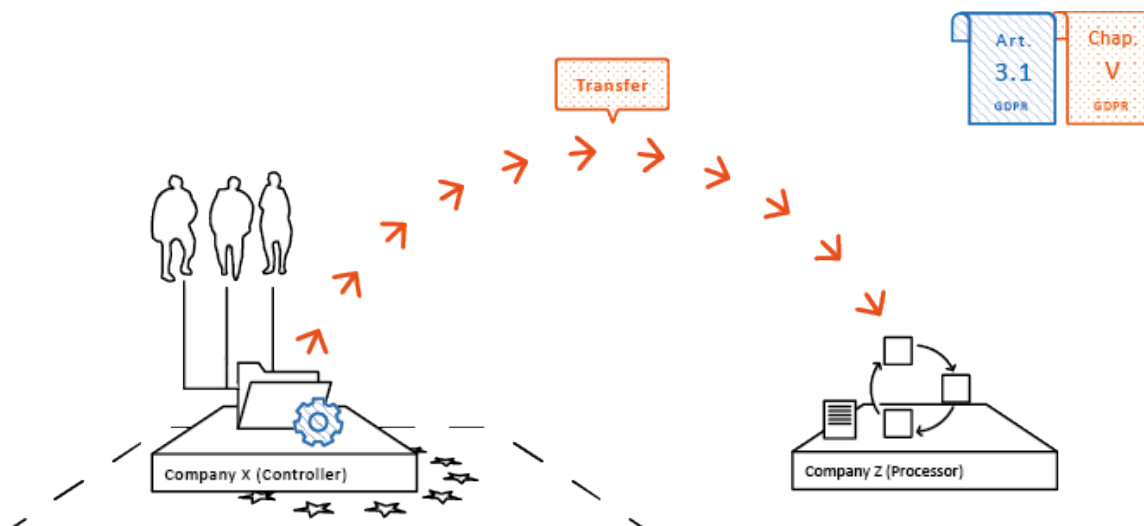
Näide 3. Kolmandas riigis asuv vastutav töötleja saab andmeid otse ELis asuvalt andmesubjektilt (kuid mitte isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 3 lõike 2 kohaselt) ja kasutab mõnede töötlemistoimingute jaoks ELi-välist volitatud töötlejat

Maria, kes elab Itaalias, otsustab broneerida toa New Yorgi hotellis, kasutades hotelli veebisaidil olevat vormi. Isikuandmeid kogub vahetult hotell, kelle tegevus ei ole suunatud üksikisikutele EMPs ja kes ei jälgi neid. Sellisel juhul ei ole tegemist edastamisega, sest andmesubjekt annab andmed otse edasi ja vastutav töötleja kogub neid otse. Samuti, kuna hotelli tegevus ei ole suunatud EMPs asuvatele üksikisikutele ning ta ei jälgi neid, isikuandmete kaitse üldmäärust ei kohaldata, sealhulgas töötlemistoimingute suhtes, mida teevad hotelli nimel EMP-välised volitatud töötlejad.

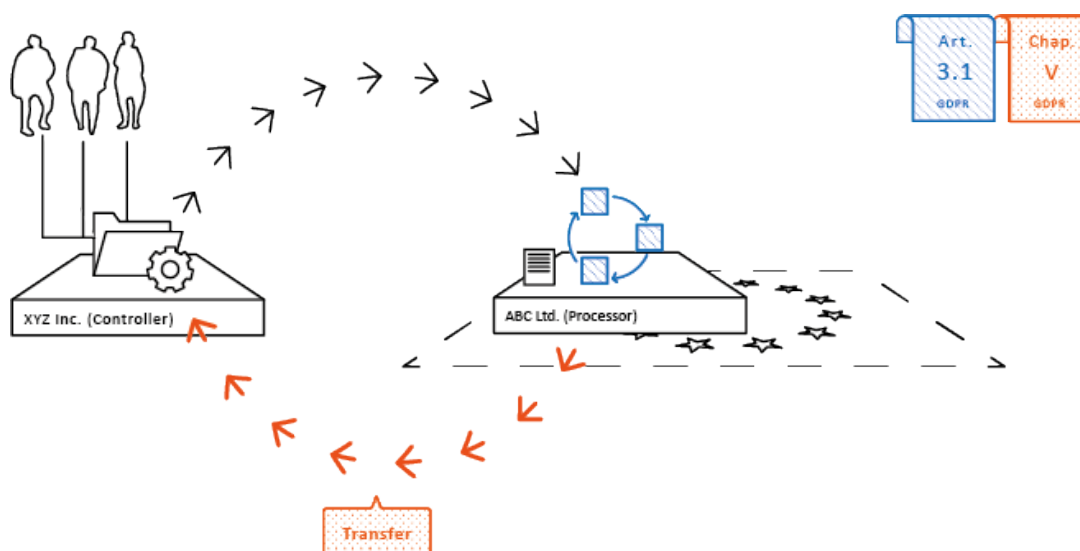
Näide 4. EMPs asuv platvorm kogub andmeid ja edastab need seejärel kolmandas riigis asuvale vastutavale töötlejale

Maria, kes elab Itaalias, otsustab broneerida toa New Yorgi hotellis EMPs asuva veebipõhise reisibüroo kaudu. Maria isikuandmeid, mis on vajalikud hotellitoa broneerimiseks, kogub EMPs asuv veebipõhine reisibüroo kui vastutav töötaja ja saadab andmed hotellile, kes võtab need vastu kui eraldiseisev vastutav töötaja. Kui EMPs asuv reisibüroo annab isikuandmeid edasi kolmanda riigi hotellile, on tegemist isikuandmete edastamisega ja kohaldatakse isikuandmete kaitse üldmääruse V peatükki.

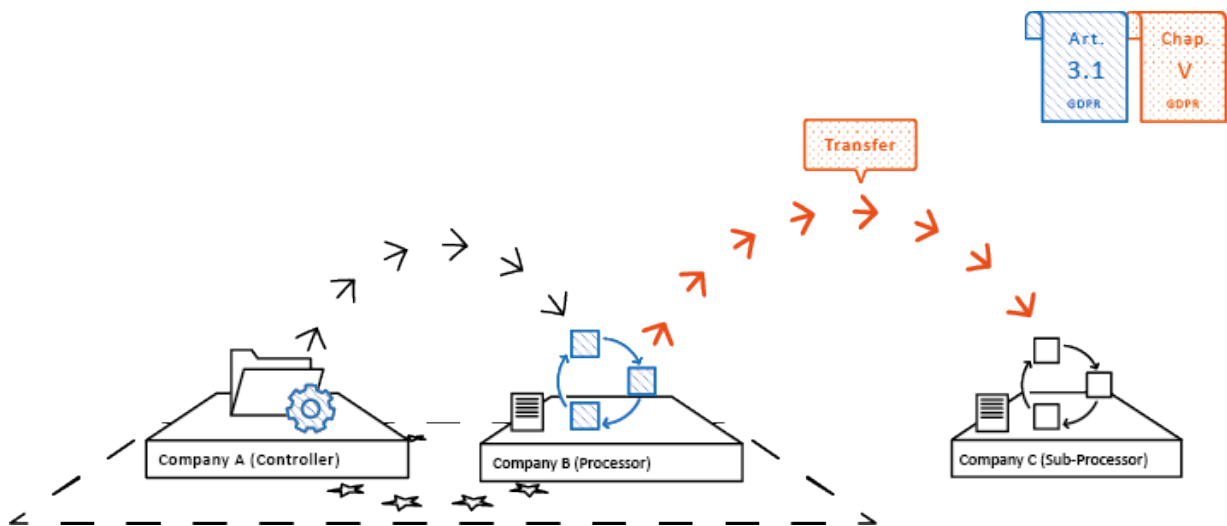
Näide 5. ELis asuv vastutavtöötleva saab andmed kolmandas riigis asuvalle volitatud töötlevale

Austrias asutatud ettevõtja X, kes tegutseb vastutava töötlevana, edastab oma töötajate või klientide isikuandmeid kolmandas riigis asuvalle ettevõtjale Z, kes töötleb neid andmeid ettevõtja X nimel volitatud töötlevana. Sellisel juhul annab vastutav töötleva, kelle suhtes kohaldatakse kõnealuse töötlemise puhul isikuandmete kaitse üldmäärust, andmed kolmandas riigis asuvalle volitatud töötlevale. Seega käsitletakse andmete andmist isikuandmete edastamisena kolmandasse riiki, mistõttu kohaldatakse isikuandmete kaitse üldmääruse V peatükki.

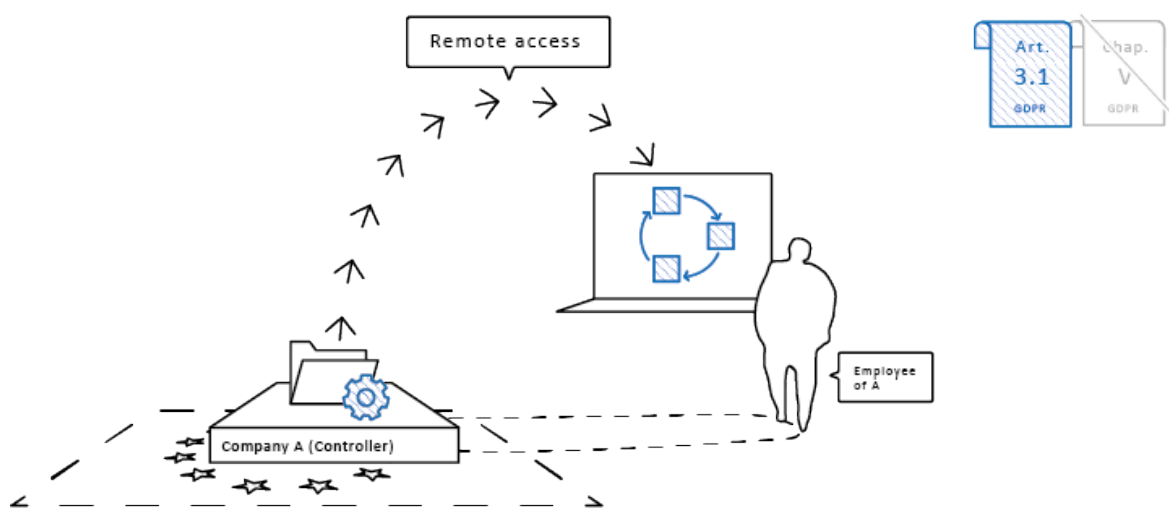
Näide 6. ELis asuv volitatud töötleva saab andmed tagasi oma kolmandas riigis asuvalle vastutavale töötlevale

Vastutav töötleva XYZ Inc., kellel ei ole tegevuskohta ELis, saab oma töötajate/klientide (kes kõik on väljaspool ELi asuvad andmesubjektid) isikuandmed volitatud töötlevale ABC Ltd., kes töötleb neid ELis XYZ nimel. ABC saab andmed XYZ-le tagasi. Töötlemistoimingud, mida teeb volitatud töötleva ABC, kuuluvad volitatud töötleva spetsiifiliste kohustuste osas isikuandmete kaitse üldmääruse kohaldamisalasse vastavalt selle artikli 3 lõikele 1, sest ABC on asutatud ELis. Kuna XYZ on kolmandas riigis asuv vastutav töötleva, käsitletakse andmete avalikustamist ABC poolt XYZ-le isikuandmete edastamisena ja seetõttu kohaldatakse V peatükki.

Näide 7. ELis asuv volitatud töötleja saadab andmed kolmandas riigis asuvalle alamtöötlejale

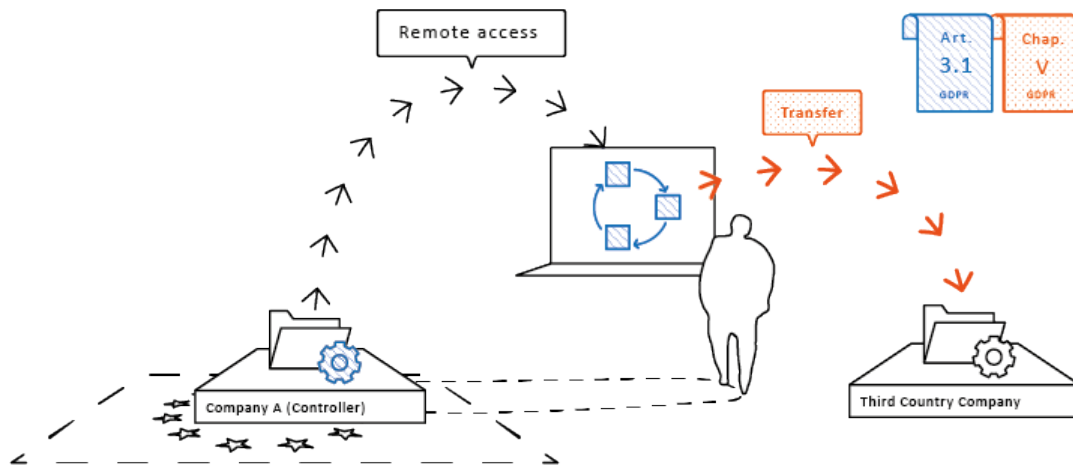
Saksamaal asutatud ettevõtja A, kes tegutseb vastutava töötlejana, on kaasanud enda nimel andmeid töötleva Prantsusmaa ettevõtja B. B soovib osa A nimel tehtavatest töötlemistoimingutest delegeerida alamtöötlejale C, kes on kolmanda riigi ettevõtja, ning seega saata selleks andmed ettevõtjale C. Töötlemistoiminguid, mida teevad nii A kui ka tema volitatud töötleja B, tehakse nende ELis asuvas tegevuskohas ja seetõttu kohaldatakse nende suhtes isikuandmete kaitse üldmäärust vastavalt selle artikli 3 lõikele 1, samas kui C teeb töötlemistoiminguid kolmandas riigis. Seega on andmete edasiandmine volitatud töötlejalt B alamtöötlejale C kolmandasse riiki edastamine ja kohaldatakse isikuandmete kaitse üldmääruse V peatükki.

Näide 8.1. ELis asuva vastutava töötleja töötaja läheb kolmandasse riiki tööreisile

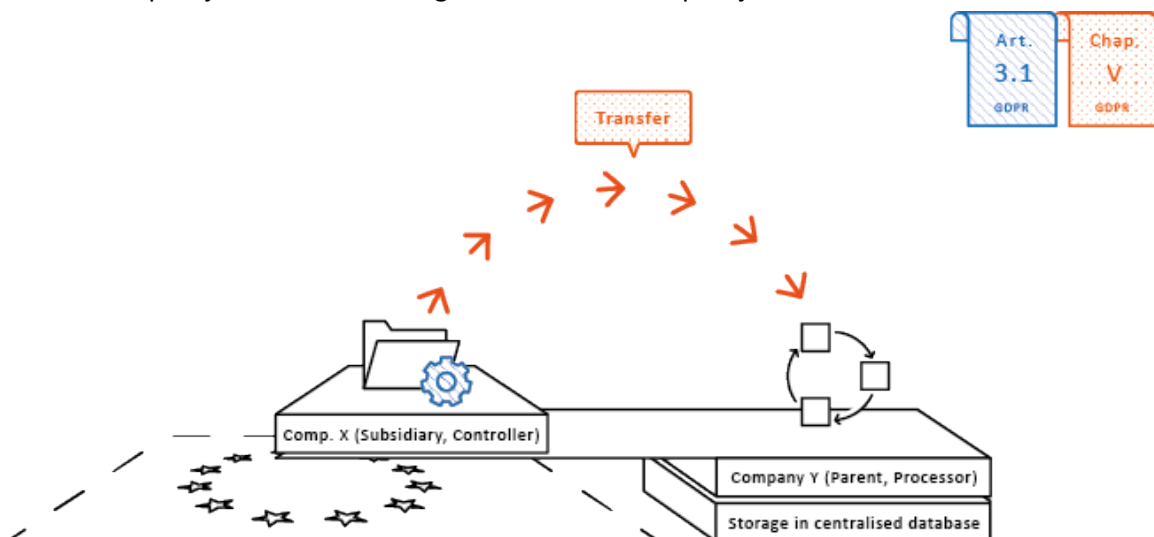
Poolas asuva ettevõtte A töötaja George sõidab kolmandasse riiki kohtumisele ja võtab kaasa oma sülearvuti. Välismaal viibimise ajal lülitab George arvuti sisse ja kasutab memo lõpetamiseks kaugjuurdepääsu oma ettevõtte andmebaasides olevatele isikuandmetele. Sülearvuti kaasavõtmine ja kaugjuurdepääs isikuandmetele kolmandast riigist ei ole isikuandmete edastamine, sest George ei ole teine vastutav töötleja, vaid töötaja, ja seega vastutava töötleja A lahutamatu osa. Seetõttu toimub edastamine sama vastutava töötleja A piires. Töötlemistoiminguid,

sealhulgas kaugjuurdepääs andmetele ja töötlemistoimingud, mida George tegi pärast juurdepääsu saamist, teeb Poola ettevõtja, st liidus asutatud vastutav töötleja, isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 3 lõike 1 kohaselt.

Näide 8.2. ELis asuva vastutava töötleja töötaja läheb kolmandasse riiki tööreisile

Poolas asuva ettevõtte A töötaja George sõidab kolmandasse riiki kohtumisele ja võtab kaasa oma sülearvuti. Välismaal viibimise ajal lülitab George arvuti sisse ja kasutab memo lõpetamiseks kaugjuurdepääsu oma ettevõtte andmebaasides olevatele isikuandmetele. Sülearvuti kaasavõtmine ja kaugjuurdepääs isikuandmetele kolmandast riigist ei ole isikuandmete edastamine, sest George ei ole teine vastutav töötleja, vaid töötaja, ja seega vastutava töötleja A lahutamatu osa. Seetõttu toimub edastamine sama vastutava töötleja A piires. Töötlemistoimingud, sealhulgas kaugjuurdepääs andmetele ja töötlemistoimingud, mida George tegi pärast juurdepääsu saamist, teeb Poola ettevõtja, st liidus asutatud vastutav töötleja, isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 3 lõike 1 kohaselt. Siiski võib märkida, et juhul, kui George saadaks A töötajana andmeid teisele kolmandas riigis asuval vastutavale töötlejale või volitatud töötlejale või teeks need neile kättesaadavaks, oleks kõnealune andmevoog V peatüki kohane edastamine ELis asuvalt andmeeksportijalt A kolmandas riigis asuval andmeimportijale.

Näide 9. ELis asuv tütar-ettevõtja (vastutav töötleja) jagab andmeid oma kolmandas riigis asuva ema-ettevõtjaga (volitatud töötleja)

liri ettevõtja X, kes on ema-ettevõtja Y tütar-ettevõtja kolmandas riigis, avalikustab oma töötajate isikuandmed ettevõtjale Y, et säilitada neid ema-ettevõtja keskses personaliandmebaasis kolmandas riigis. Sellisel juhul töötleb (ja avalikustab) andmeid liri ettevõtja X tööandjana ja seega vastutava töötlejana, ja ema-ettevõtja on volitatud töötleja. Ettevõtja X suhtes kohaldatakse sellise töötlemise korral isikuandmete kaitse üldmäärust vastavalt selle artikli 3

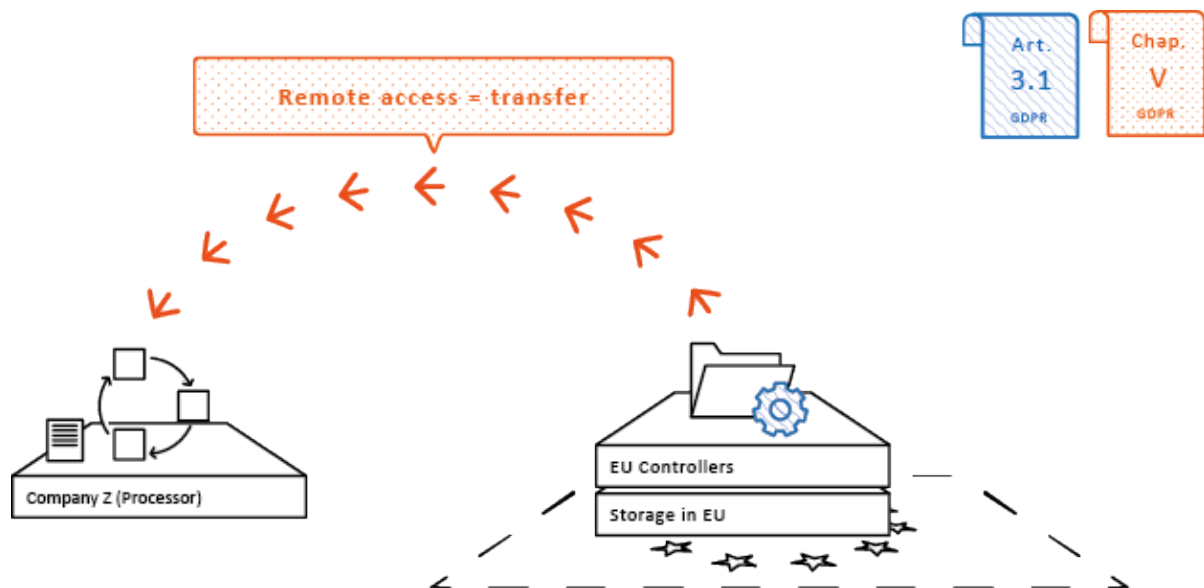

lõikele 1 ja ettevõtja Y asub kolmandas riigis. Avalikustamine on seega andmete edastamine kolmandasse riiki isikuandmete kaitse üldmääruse V peatüki tähenduses.

Näide 10. ELis asuv volitatud töötleja saadab andmed tagasi oma kolmandas riigis asuvale vastutavale töötlejale

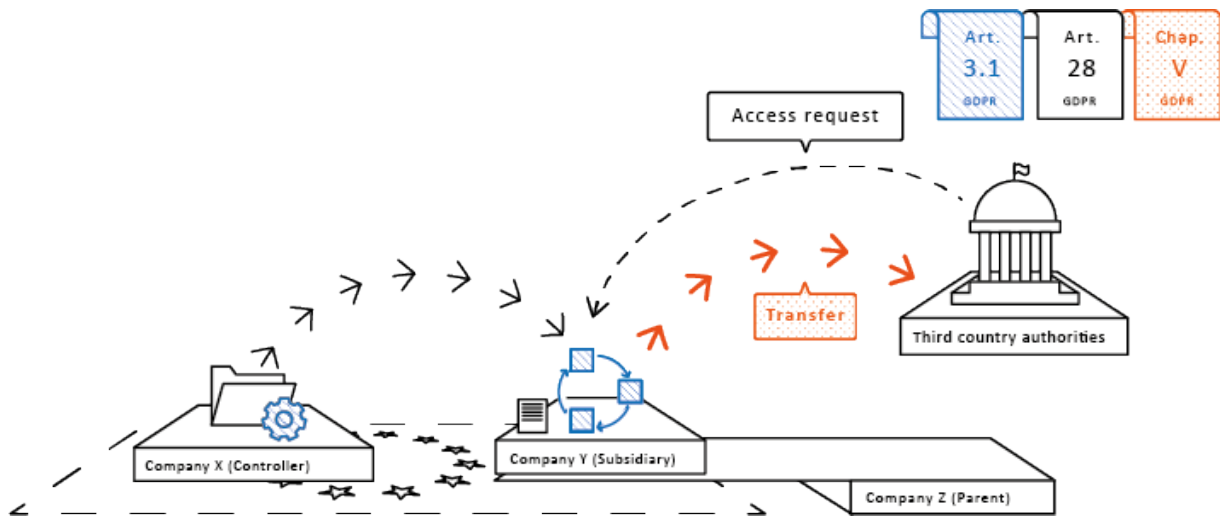
Vastutav töötleja ettevõtja A, kellel puudub tegevuskoht ELis, pakub kaupu ja teenuseid ELi turule. Prantsuse ettevõtja B töötleb isikuandmeid ettevõtja A nimel. B saadab andmed tagasi ettevõtjale A. Töötlemistoiming, mida teeb volitatud töötleja B, on volitatud töötleja artikli 3 lõikest 1 tulenevate erikohustuste osas hõlmatud isikuandmete kaitse üldmäärusega, sest töötlemine toimub tema ELis asuva tegevuskoha tegevuse kontekstis. Ka A tehtud töötlemistoimingud kuuluvad isikuandmete kaitse üldmääruse kohaldamisalasse, sest A suhtes kehtib artikli 3 lõige 2. Kuna aga A asub kolmandas riigis, käsitatakse andmete avalikustamist B-lt A-le kolmandasse riiki edastamisena ja seetõttu kohaldatakse V peatükki.

Näide 11. ELi vastutavate töötlejate nimel tegutseva kolmanda riigi volitatud töötleja kaugjuurdepääs andmetele ELis

Kolmandas riigis asuv ettevõtja (ettevõtja Z), kellel ei ole ELis tegevuskohta, pakub volitatud töötlejana teenuseid ettevõtjatele ELis. Ettevõtja Z, kes tegutseb volitatud töötlejana ELi vastutavate töötlejate nimel, saab nt tugiteenuste

eesmärgil kaugjuurdepääsu andmetele, mida säilitatakse ELis. Kuna ettevõtja Z asub kolmandas riigis, on sellise kaugjuurdepääsu tulemus andmete V peatüki kohane edastamine ELi vastutavatelt töötajatelt nende kolmandas riigis asuvale volitatud töötlejale (ettevõtja Z).

Näide 12. ELis asuv vastutavtöötleva kasutab ELis asuvat volitatud töötlevat, kelle suhtes kohaldatakse kolmanda riigi õigusakte

Taani ettevõtja X, kes tegutseb vastutava töötlevana, kasutab oma volitatud töötlevana ELis asutatud ettevõtjat Y. Ettevõtja Y on kolmanda riigi ematöötleva Z tütar-ettevõtja. Ettevõtja Y töötleb ettevõtja X andmeid üksnes ELis ning väljaspool ELi ei ole kellelgi, sealhulgas ematöötleval Z, andmete juurdepääsu. Lisaks tuleneb ettevõtja X ja ettevõtja Y vahelisest lepingust, et ettevõtja Y töötleb isikuandmeid ainult ettevõtja X dokumenteeritud juhiste alusel, välja arvatud juhul, kui seda nõutakse liidu või liikmesriigi õigusega, mida kohaldatakse ettevõtja Y suhtes. Ettevõtja Y suhtes kehtivad siiski kolmanda riigi õigusaktid, millel on ekterritoriaalne mõju, mis kõnealusel juhul tähendab, et ettevõtja Y võib saada juurdepääsutaotlusi kolmandate riikide ametiasutustelt. Et ettevõtja Y ei asu kolmandas riigis (vaid on ELi ettevõtja, kelle suhtes kohaldatakse isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 3 lõiget 1), ei ole andmete avalikustamine vastutavalt töötlevalt ehk ettevõtjalt X volitatud töötlevale ehk ettevõtjale Y andmete edastamine ja isikuandmete kaitse üldmääruse V peatükki ei kohaldata. Nagu öeldud, on siiski olemas võimalus, et ettevõtja Y saab juurdepääsutaotlusi kolmandate riikide ametiasutustelt ja kui ettevõtja Y sellise taotluse täidab, peetakse sellist andmete avalikustamist V peatüki kohaseks edastamiseks. Kui ettevõtja Y täidab taotluse vastutava töötleva juhiste vastaselt ja seega rikub isikuandmete kaitse üldmääruse artiklit 28, peetakse ettevõtjat Y selle töötlemise puhul isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 28 lõike 10 kohaselt sõltumatuks vastutavaks töötlevaks. Sellises olukorras peaks vastutav töötleva ettevõtja X enne volitatud töötleva kaasamist neid asjaolusid hindama, tagamaks, et kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruse artikliga 28 kasutab ta ainult selliseid volitatud töötlevaid, kes annavad piisavad tagatised, et nad rakendavad asjakohaseid tehnilisi ja korralduslikke meetmeid, nii et töötlemine toimub isikuandmete kaitse üldmääruse, sealhulgas V peatüki kohaselt, ning et volitatud töötleva tehtavaid töötlemistoiminguid reguleerib leping või õigusakt.